

NEWSLETTER 10

06.11.2020

Spis treści

- Wstęp: ostatnie wydarzenia i sprawy
- Konferencje – przypomnienia i zapowiedzi: ECRSH 2021, PTPRiD 2021 i inne
- Ciekawe opinie
- Nowe inicjatywy:
  - **PILNE: zaproszenie do konkursu na najlepszy artykuł związany z pandemią**
- Nowości publikacyjne...
- Zaproszenie do prezentacji sylwetki i sylabusów
- Informacje organizacyjne
- Sugestie...

● Szanowni Państwo,

Pomimo trudnego czasu jakim jest ten pandemiczny, członkowie naszego Towarzystwa prężnie działają. Powstają publikacje książkowe, artykuły, inicjatywy czy plany konferencyjne online. Jak Państwu wiadomo nasza tegoroczna V Konferencja Polskiego Towarzystwa Psychologii Religii i Duchowości (Uniwersytet Szczeciński) została przeniesiona na przyszły rok, na czerwiec, niemniej jednak ostateczne potwierdzenie terminu zapewne nastąpi na wiosnę przyszłego roku, ze względu na niestabilną sytuację pandemiczną. Pomimo to nie poddajemy się, a wręcz staramy się wykorzystać ten czas na twórczość naukową i badania online oraz doskonalenie warsztatu edukacyjnego i terapeutycznego, tak

pomocnego, a wręcz niezbędnego w obecnej sytuacji. Dlatego też pozwalamy sobie wyjść do Państwa z – jak mamy nadzieję – ciekawą propozycją, dotyczącą konkursu na artykuł powstały w okresie rozprzestrzeniania się COVID-19 po świecie. Szczegóły zostały opisane niżej. Zachęcamy także do uczestniczenia w różnego rodzaju spotkaniach, sympozjach i konferencjach online, i to nie tylko z naszego podstawowego obszaru badawczego psychologii religii i duchowości. Jak wiadomo subdyscypliny psychologii to pewien sztuczny podział, mający na celu sprzyjanie specjalizacji i dogłębnemu eksplorowaniu określonych zjawisk. Jednak bez poznania osobowości człowieka, jego kontekstu społecznego czy fizycznego, trudno dojść albo choć zbliżyć się do prawdy empirycznej. Holistyczne ujmowanie natury ludzkiej, a nawet sięganie do innych dziedzin nauki, wzbogaca naszą wiedzę i poszerza horyzonty: tu i teraz, ale i na przyszłość. Efektem takich działań jest kilka przedstawionych w niniejszym Newsletterze publikacji, wychodzących poza utarte szlaki.

Mamy nadzieję, że mimo obiektywnych trudności uda się wielu z Państwa podzielić z nami ciekawymi doświadczeniami, może tym praktycznymi w zetknięciu z cierpieniem i traumą, jaką przeżywa obecnie tysiące osób w Polsce i zagranicą. Dlatego też nieustająco zachęcamy do dzielenia się cennymi inicjatywami i wiadomościami.

Dodatkowo, wśród informacji niniejszego newslettera, pojawia się dodatkowy punkt „ciekawe opinie” dotyczący komentarzy, publikacji oraz opinii związanych z sytuacją rozprzestrzeniania się COVID-19.

Nieustająco zachęcamy do wymiany informacji na podobne i nowe tematy w obrębie naszego Towarzystwa, np. poprzez zgłaszanie swoich propozycji do kolejnego newslettera oraz ciekawych konferencji i wydarzeń. Kontakt - przez sekretarza: Katarzynę Skrzypińską (psyks@ug.edu.pl). Newslettery będą się ukazywać z większą częstością, jeśli Państwo zechcecie partycypować w nich swoją wiedzą i cennymi informacjami, dzieląc się z nami swoim doświadczeniem.

UWAGA! Strona IAPR-u posiada teraz nowy adres: <http://www.iaprweb.org/>

• Konferencja

Polskiego Towarzystwa Psychologii Religii I Duchowości

Przełożona na 2021 rok:

Szczecin, czerwiec 2021

Poniżej przedstawiamy treść komunikatu ze strony konferencji
<http://5kprid.usz.edu.pl/>:

Drodzy Państwo,

Ze względu na ciągle niepewną sytuację związaną z pandemią COVID-19, musimy raz jeszcze zmienić termin konferencji. Grupa odpowiedzialna za konferencję podjęła decyzję, że konferencja z Psychologii Religii i Duchowości, która miała odbyć się w Szczecinie w październiku, zostaje przełożona – tym razem na czerwiec 2021 roku.

Wszystkie nadesłane zgłoszenia pozostają aktualne. **Konkretny termin zostanie ustalony w marcu 2021 roku.**

Przepraszamy za wszystkie niedogodności związane z kolejną zmianą terminu.

W imieniu organizatorów konferencji z wyrazami szacunku,

prof. dr hab. Zdzisław Kroplewski
dyrektor Instytutu Psychologii
Uniwersytet Szczeciński

● **Najważniejsze konferencje/wydarzenia – przypomnienia i zapowiedzi:**

- The 7th European Conference on Religion, Spirituality and Health: Aging, Spirituality and Health, Lisbon, **May, 2021**; Portugal: <https://ecrsh.eu/ecrsh-2020>

-V International Conference of Polish Society for the Psychology of Religion and Spirituality, Szczecin, **June, 2021**: <http://5kprid.usz.edu.pl/en/home/>

- Annual Meeting of Society for the Scientific Study of Religion - October 22–24, 2021
Portland, USA: <https://sssreligion.org/annual-meeting/information/>

● **Ciekawe opinie**

W związku z obecną sytuacją pandemiczną w sieci pojawiło się sporo ciekawych komentarzy i artykułów na ten temat, co może Państwu pomóc zarówno w działalności terapeutycznej, publikacyjnej jak i edukacyjnej. Oto niektóre z nich, związane z polską i amerykańską stroną:

https://ejtcm.gumed.edu.pl/article_coronavirus

<https://www.apa.org/topics/covid-19>

<https://www.apa.org/pubs/highlights/covid-19-articles>

<https://www.apa.org/monitor/2020/11/feature-2020-change>

<https://www.apa.org/members/content/sponsored/psychological-practice-pandemic>

<https://www.apadivisions.org/division-36/publications/newsletters/religion/index>

- **Nowe inicjatywy**

Dziękujemy wszystkim, którzy nadesłali materiały o sobie do publikacji dla Cambridge.

Zaproszenie do konkursu w związku z sytuacją pandemii COVID-19

1) ogłaszamy konkurs na najlepszy artykuł na temat **"Religijność i duchowość człowieka w sytuacji pandemii COVID-19 w perspektywie psychologii"**. Manuskrypt może w zakresie podanych obszarów obejmować także problematykę niewiary, poczucia sensu życia, pustki egzystencjalnej, wierzeń, duchowego dobrostanu, jakości życia itp.

2) Językiem obligatoryjnym jest angielski, zaś dopuszcza się polski dla potencjalnego trzeciego miejsca na podium (vide: punkt 3. niniejszych warunków).

3) Warunkiem przystąpienia jest przedstawienie artykułu złożonego już do którejś z redakcji czasopisma punktowanego, ale niekoniecznie opublikowanego

4) Pierwsze trzy najlepsze artykuły zostaną nagrodzone prestiżowo w następujący sposób:
I miejsce: prezentacja keynote speech na najbliższej naszej konferencji PTPRiD w Szczecinie,
II miejsce: opłata profesjonalnej korekty dokonanej przez native speakera z Londynu,
III miejsce: zwolnienie z trzech składek członkowskich (trzech autorów - jednorazowo, jednorocznie lub jednej osoby trzy lata pod rząd). Jedynie to trzecie miejsce dopuszcza tekst w języku polskim. Dwa pierwsze - muszą być po angielsku ze względu na prestiż keynote'a i specyfikę drugiej nagrody.

5) Kapituła Komisji konkursowej składa się z trzech członków, z bogatym dorobkiem publikacyjnym i znacznymi osiągnięciami w dziedzinie psychologii i nie tylko.

Uprzejmie prosimy o nadsyłanie artykułów najpóźniej do 28 lutego 2021, ponieważ pragniemy rozstrzygnąć konkurs na keynote'a przed konferencją PTPRiD. Wyniki zostaną opublikowane w marcowym newsletterze w przyszłym roku.

Warunkiem przyjęcia prac jest zastosowanie stylu zgodnego z APA:

<https://apastyle.apa.org/instructional-aids/tutorials-webinars>

Zaproszenie do opisu prac doktorskich i innych

Zachęcamy także do nadsyłania ciekawych streszczeń prac doktorskich czy książek, które będziemy mogli rozpropagować w szerszym gronie.

• Zapraszamy do publikacji

http://wns.ug.edu.pl/wydzial/instituty_wns/institut_psychologii/dzialalnosc_naukowa/czasopisma

• Nowości publikacyjne...

Obrębska, M. i Pankalla, A. (red.) (2020). *Mity kultury współczesnej. Perspektywa psychoantropologiczna*. Poznań: Wydawnictwo Nauk Społecznych i Humanistycznych UAM.

Fragment recenzji:

„Zbiór stanowi próbę odpowiedzi na pytanie nie tylko o to, jakimi mitami i fantazmatami żyje współczesny człowiek, ale również jakie mity czerpią treść od nas i z naszych dziedzin życia takich jak nauka, technologia, kultura czy sztuka, a nawet prosta codzienność. Mity budują naszą rzeczywistość – w tym nasze doświadczenia i zachowania, jednak w niniejszej książce chodzi nie tyle o badanie ontologii mitu, ile o jego usensowniający charakter.

Całość tekstu składa się z dwóch części. Pierwsza z nich – *Nieuchronność mitu* – podejmuje wagę kategorii mitu dla współczesnego sposobu myślenia, doświadczania, a co za tym idzie – nadawania sensu otaczającej nas rzeczywistości. Człowiek bowiem, jako istota myśląca ma potrzebę nadawania sensu (Heine, Vohs, Proulx, 2006) strukturom zdarzeń i własnych działań. Temat wydaje się ponadczasowy, gdyż zarówno współczesna jak i klasyczna mitologia spełniają tę samą ludzką potrzebę: ułatwiają zrozumienie świata poprzez usensownienie dziejących się zdarzeń. W

drugiej części książki znajdujemy odwołanie się do klasycznych mitów, wpisanych w kanon współczesnej kultury, ale też treści zupełnie nowe, kreujące nowych herosów i nowe mitologie” (rec. Katarzyna Skrzypińska, 2020).

<http://wnsh.amu.edu.pl/produkt/mity-kultury-wspolczesnej-perspektywa-psychoantropologiczna/>

Prusak, J. i Rusin, S. (2020). *Kościół na kozetce*. Kraków: WAM.

„W moim gabinecie nie modlimy się razem i nie spowiadam. No i trzecia rzecz, tutaj najważniejsza: choć jestem księdzem, nie oceniam życia swoich pacjentów z perspektywy czy pozycji duchownego. Nie będziemy na terapii rozmawiali o grzechu i normach kościelnych, chyba że to wyjdzie od pacjenta po to, aby pomóc mu lepiej zrozumieć motywy podejmowanych przez niego decyzji. W takiej jednak sytuacji nie będzie to z mojej strony „udzielanie rozgrzeszenia” bądź wydawanie osądu o popełnieniu grzechu czy życiu w grzechu. Będziemy rozmawiali o zachowaniach, myślach, emocjach ocenionych jako grzeszne czy nieczyste. Bardzo często tego typu interwencji czy rozmowy oczekują ode mnie osoby mające rozpoznane nerwicy natręctw o treści religijnej, czyli osoby z zaburzeniem obsesyjno-kompulsyjnym zmagające się ze skrupułami czy nieświadome tego, że spełniają kryteria tego zaburzenia. Mówiąc jeszcze inaczej i może wprost: mój ewentualny pacjent powinien mieć świadomość, że nie będę go nawracał ani moralizował. Nie na tym bowiem polega terapia” (s. 15).

https://wydawnictwowam.pl/sites/default/files/84844_skrot_1.pdf

Skrzypińska, K. (red.) (2020). *Okiem młodych badaczy. O duchowości i religijności inaczej*. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.

Książki naukowe zazwyczaj publikują badacze zatrudnieni w naukowych instytucjach. Niniejsza zbiorowa praca prezentuje zupełnie odmienne podejście od spotykanych na tym gruncie – niestandardowe. Artykuły zawarte w niej zostały bowiem napisane przez studentów, absolwentów i doktorantów z Instytutu Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego – i nie tylko. Nowe podejście w niniejszej publikacji przedstawia: 1) zainteresowania młodych psychologów i filozofów, 2) aktualne trendy w psychologii z uwzględnieniem interdyscyplinarnego podejścia, 3) zagadnienia trudne do rozwiązania, 4) świeżość spojrzenia na znane tematy, niekiedy ujmowane w nowy sposób. Wędrowka od skali mikro (świadomość,

introcepcja, odczucia fantomowe) do makro (poszukiwanie nowych bogów we współczesnym świecie) pozwala na prześledzenie psychologicznej i cielesnej strony ludzkiej natury w kontekście duchowości i religijności. Książka prezentuje zawile dylematy, opierając również swoje poszukiwania o najnowocześniejszą technologię, futurologię i współczesną filozofię. (Katarzyna Skrzypińska, 2020)

<https://kiw.ug.edu.pl/pl/1490-okiem-mlodych-badaczy-o-duchowosci-i-religijnosci-ianczej.html>

Publikacja zakwalifikowała się do ścisłej czołówki finalistów w konkursie dla studenckich kół naukowych StRuNa na Projekt Naukowy 2020: <https://facebook.com/StudenckiRuchNaukowyStRuNa/posts/2050088041789301>

Krok, D. i Dymecka, J. (red.) (2021). *Jakość życia a zdrowie. Uwarunkowania i konsekwencje*. Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.

Streszczenie:

„Ocena jakości życia związanej ze zdrowiem ma duże znaczenie w badaniach, praktyce klinicznej oraz w polityce zdrowotnej. Dzięki nim możliwe jest poznanie przeżyć osób z problemami zdrowotnymi oraz spojrzenie na zdrowie i chorobę z perspektywy pacjenta, określenie jego potrzeb, możliwości i ograniczeń. Dzięki ocenie HRQoL można określić wpływ choroby czy niepełnosprawności na stan psychiczny jednostki, poznać psychologiczne konsekwencje poszczególnych chorób i metod leczenia oraz rozpoznać osoby, które mają szczególne trudności w przystosowaniu się do ograniczeń spowodowanych przez chorobę. Jakość życia pozwala na zwiększenie udziału pacjenta w procesie terapeutycznym i na wyłonienie tych sfer w obszarze funkcjonowania chorego, w których powinna nastąpić poprawa. Ocena jakości życia może być ponadto podstawą do tworzenia programów rehabilitacyjnych i monitorowania ich skuteczności. Zauważono również, że wysoka jakość życia wpływa korzystnie na jego długość oraz że w sytuacji chorób nieuleczalnych i przewlekłych to zwiększenie liczby dni wartych przeżycia jest istotniejszym kryterium niż samo wydłużenie życia. Ważne jest dodanie życia do lat, a nie tylko lat do życia. Informacje dotyczące jakości życia uzyskane od samego pacjenta pozwalają na zapewnienie mu odpowiedniej opieki, odkrycie braków w dotychczasowym leczeniu i na poprawienie poziomu udzielanego wsparcia. Dlatego też ocena jakości życia w powiązaniu ze zdrowiem może być jednym z ważnych celów badań i analiz psychologicznych. Celem

autorów obecnej książki jest ukazanie wielu aspektów zdrowia i choroby, zarówno w rozważaniach teoretycznych, jak i analizach badań empirycznych”. (Dariusz Krok, 2020)

Pankalla, A. & Kośnik, K. (2021). *Indigenous Psychology as Religious: Slavic Understanding of Human Psycho-Sexual Development* (pp. 183-201). In A. Dueck (red.), *Indigenous psychology of Spirituality*. Palgrave Macmillan (Springer Nature, Switzerland, AG).

Introduction:

“When describing the Slavic system of knowledge on the reality and particularly inner human processes, it needs to be specified what social groups and historical epochs are to be taken under consideration. It is crucial especially for an Anglo-Saxon reader for whom the “Slavic world” may appear as an exotic and incomprehensible sphere of humankind. The term, “early Slavs,” refers to folk inhabiting the vast majority of Central and Eastern Europe (including Balkans) from at least 6th–7th CE, sharing cultural customs, and using a common (Slavic/pre-Slavic) language (see Barford, 2001). The range of temporal understanding of this term ends around the 10th CE when subsequent Slavic countries became Christianised (in Roman or Greek tradition) entering the Western political scene and initiating a new chapter in their internally differentiated history. Such a perspective does not include the problem of variety of Slavic tribes before Christianisation and conducting separate, “national” activities thus shaping separate identity. Due to a lack of sufficient number of historical sources, the Slavs need to be, however, treated holistically without being divided into smaller cultural groups (e.g., Western, Eastern, and Southern Slavs). The general vision of the early Slavs indicates their minimalism (simple ornamentation and architecture), devotion to nature (“naturalism”), reluctance to entertain the idea of a state (countries created later than the Germanic tribes), and fondness for the notion of freedom (democratic system of government). The medieval Slavs succeeded in expansion in the ethno-linguistic field becoming ancestors of most of modern Central-Eastern European nations (Poles, Russians, Ukrainians, Czechs, Croats, Serbs, etc.)”. (Andrzej Pankalla & Konrad Kośnik, 2020) <https://www.palgrave.com/gp/book/9783030508685>

A ponadto kilka artykułów:

<https://doi.org/10.1080/0048721X.2019.1681078>

<https://link.springer.com/article/10.1007/s10943-020-01084-7>

<https://link.springer.com/article/10.1007/s10943-020-01005-8>

<https://doi.org/10.1177%2F0084672420926259>

https://www.researchgate.net/publication/342866215_Zdrowe_i_chorobowe_dolegliwosci_su_mienia

Nieustannie prosimy o zgłaszanie swoich ciekawych, znaczących publikacji sekretarzowi Towarzystwa (psyks@univ.gda.pl). Naszym celem jest wymiana informacji na temat ważnych wydarzeń wśród naszych członków.

- **Zaproszenie do prezentacji sylwetki i sylabusów**

W związku z kontynuacją działalności naszego Towarzystwa chcielibyśmy zachęcić Państwa do zaprezentowania swojej osoby oraz działalności badawczej i akademickiej. Dlatego prosimy o przysyłanie opisu własnej sylwetki wraz z osiągnięciami naukowymi oraz propozycjami sylabusów, które pomogą nam wymienić doświadczenie i zachęcą do współpracy w obszarze podobnych zainteresowań badawczych (adres: psyks@univ.gda.pl).

- **Informacje organizacyjne: strona www, konto, wpłaty**

Zapraszamy na naszą stronę internetową: www.ptprid.pl.

Pilnie poszukujemy osoby chętnej do opieki nad naszą stroną internetową.

Informacja o nr konta dla nowych członków oraz osób, które jeszcze nie uiściły opłaty wpisowej lub corocznej:

25 12401268 1111 0010 5435 3892 na rzecz Polskiego Towarzystwa Psychologii Religii i Duchowości (w zależności od potrzeb z dopiskiem: „wpisowe”, „składka za 2016”, „składka za 2017”). Dla regularnych członków: 80 pln, dla doktorantów: 40 pln. **Upzejmie przypominamy, że zgodnie ze Statutem Polskiego Towarzystwa Psychologii Religii i Duchowości zaleganie z opłatą wiąże się z konsekwencjami w postaci skreślenia z listy członków.**

- **Sugestie...**

Serdecznie zapraszamy do współredagowania następnego newslettera, z góry dziękując za zaangażowanie i wszelkie sugestie.

Z wyrazami szacunku

W imieniu Zarządu PTPRiD

Katarzyna Skrzypińska